

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 1 din 22
COD: PS-02-DPMVNA		

VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI **- informarea populației, transportul, depozitarea,** **distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu** **administrare orală și a eficienței vaccinării -**

Indicatorul edițiilor și reviziilor

Nr. crt.	Pag	Capitol/ Subcapitol	Descrierea modificării	Data/ Revizia	Obs.
1.		Cap.1, 2, 3, 5, 6, 7	Prezenta procedură s-a modificat pentru detalierea activităților	2016/ Rev 3	

	Elaborat	Verificat	Aprobat
Nume	1. Dr. Andreea Sevastru 2. Dr. Nicoleta Davila	1. Dr. Mihaela Dumitrache 2. Dr. Cristian Sipoșean 3. Dr. Florica Durlea 4. Dr. Nicoleta Davila	1. Dr. Marius Grigore
Funcția	1. Consilier MNB 2. Consilier SPMV	1. Director DPMVNA 2. Șef Serviciu MNB 3. Șef Serviciu SPMV 4. Responsabil SCM	1. Director General DGSVSA - Membru comisie SCM
Data	08.04.2016		
Semnătura	1. 2.	1. 2. 3. 4.	1.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 2 din 22
COD: PS-02-DPMVNA		

LISTA DE DIFUZARE A DOCUMENTULUI

Ex. nr	Compartiment	Scopul difuzării	Responsabil -funcție-	Nume, prenume	Data primirii	Semnătura	Data retragerii	Semnătura
1.	Comisia SCM	Informare	Președinte Comisie	Dr. Stelian Caramitru				
2.	DPMVNA	Informare Aplicare	Director	Dr. Mihaela Dumitrache				
3.	DGSVSA	Informare Aplicare	Director General	Dr. Marius Grigore				
4.	SC	Informare Afișare	Șef Serviciu	Dr. Alina Monea				
5.	ICPBMV	Informare Aplicare	Director	Dr. Valentin Voicu				
6.	IDSA	Informare Aplicare	Director	Dr. Florica Bărbuceanu				
7.	DSVSA	Informare Aplicare	Director Executiv					

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 3 din 22

1. SCOP

Prezenta procedură stabilește modul de informare a populației referitor la desfășurarea campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor (îndeosebi a crescătorilor de animale), de transport, depozitare și utilizare a vaccinului antirabic cu administrare orală destinat imunizării vulpilor.

Scopul vaccinării antirabice la vulpi este de a diminua răspândirea turbării în cadrul efectivelor de animale domestice și sălbatice, eliminând astfel riscul transmiterii bolii la om și permițând țării noastre să obțină statutul de “țară liberă de rabie”.

Supravegherea incidenței rabiei la vulpi, în regiunile în care este efectuată vaccinarea orală, trebuie realizată prin examinarea tuturor vulpilor suspecte de rabie, a celor găsite moarte, precum și a celor ucise în accidente rutiere.

2. DOMENIU DE APLICARE

Procedura este aplicată în cadrul acțiunii de informare, transport, depozitare și distribuire a vaccinului antirabic cu administrare orală destinat imunizării vulpilor, precum și în cadrul acțiunii de testare a eficienței vaccinării, prin personalul de specialitate din cadrul:

- **Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA)** - prin direcțiile de specialitate - participă în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România și monitorizează această acțiune;

- **Direcțiilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județeană și a municipiului București (DSVSA)** - participă în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România și monitorizează acțiunea de depozitare și distribuire a vaccinului antirabic;

- **Institutului pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar (ICPBMV)** - participă în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România și asigură controlul tuturor seriilor de vaccin antirabic sub formă de momeli vaccinale destinate imunizării vulpilor, recepționate în cadrul campaniei de vaccinare;

- **Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală (IDSA) – Laborator Național de Referință pentru Rabie (LNR)** - efectuează teste de laborator pentru evaluarea eficienței vaccinării și coordonează tehnic laboratoarele sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene (LSVSA) cu privire la supravegherea, monitorizarea și diagnosticarea rabiei.

3. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Hotărârea de Guvern nr. 55/2008 pentru aprobarea Programului strategic privind supravegherea, controlul și eradicarea turbării la vulpe în România, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul președintelui ANSVSA nr. 187/2007 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind Codul produselor medicinale veterinare, cu modificările și completările ulterioare;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării – COD: PS-02-DPMVNA	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 4 din 22

Ordinul președintelui ANSVSA privind constituirea Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România;

Ordinul președintelui ANSVSA nr. 29/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind măsurile generale de prevenire și control al rabiei la animale domestice și sălbatice;

Ordinul președintelui ANSVSA pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor;

Ordinul președintelui ANSVSA nr. 25/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind metodologia de prelevare, prelucrare primară, ambalare și transport al probelor destinate examenelor de laborator în domeniul sănătății animalelor;

Ordinul președintelui ANSVSA nr. 45/2014 privind constituirea Comisiei de desemnare a laboratoarelor naționale de referință și a laboratoarelor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv al municipiului București care pot efectua analiza probelor prelevate în cadrul controlului oficial privind hrana pentru animale și produsele alimentare, sănătatea și bunăstarea animalelor, cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor privind aprobarea cotelor de recoltă pentru speciile de faună de interes cinegetic, la care vânarea este permisă;

Programul de supraveghere, control și eradicare a rabiei în România, aprobat și cofinanțat de Comisia Europeană (Grant Decision SANTE/2016/RO/SI.726025);

<http://www.icbmv.ro/prospecte/lysvulpen-modif%202.pdf>;

<http://www.icbmv.ro/prospecte/fuchsoral-modif%201.pdf>;

http://www.ema.europa.eu/docs/ro_RO/document_library/EPAR_Product_Information/veterinary/000043/WC500068129.pdf;

Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare Adopted on 23 October 2002 - The oral vaccination of foxes against rabies;

Manualul de Standarde O.I.E., ediția în vigoare;

Caietul de sarcini - vaccinarea antirabică a vulpilor pentru perioada 2014-2017;

Contractul subsecvent de servicii.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ	Ediția: 1
	VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 5 din 22

4. DEFINITII și ABREVIERI

4.1 Definiții

În înțelesul prezentei proceduri se utilizează termenii definiți din legislația specifică:

1. Produs medicinal veterinar:

a) orice substanță sau combinație de substanțe destinate tratării sau prevenirii bolilor la animale;

2. Substanță: orice materie, indiferent de origine, care poate fi:

a) de origine umană, de exemplu: sânge uman sau produse derivate din sânge uman;

b) de origine animală, de exemplu: microorganisme, animale întregi, părți de organe, secreții animale, toxine, extracte, produse derivate din sânge;

c) de origine vegetală, de exemplu: microorganisme, plante, părți din plante, secreții sau extracte vegetale;

d) de origine chimică, de exemplu: elemente sau substanțe chimice naturale și combinațiile acestora obținute prin transformare chimică sau prin sinteză (Ordinul nr. 187/2007).

3. Rabia (Turbarea): zoonoză majoră întâlnită la toate speciile de animale homeoterme, caracterizată prin evoluție acută cu manifestări nervoase exprimate prin hiperexcitabilitate și agresivitate urmată de paralizii și moarte (Manual de diagnostic în rabie);

4. Momeală vaccinală antirabică - vaccin antirabic viu lichid pentru administrare orală la vulpi (<http://www.icbmv.ro/prospecte/lysvulpen-modif%202.pdf>);

5. Produs medicinal veterinar imunologic (vaccin) - reprezintă orice produs medicinal veterinar administrat animalelor, în scopul de a induce o imunitate activă sau pasivă, sau pentru a diagnostica statusul imunologic al unui animal sau al unui efectiv de animale (Ordinul nr. 187/2007).

4.1. Abrevieri

ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DPMVNA	Direcția Produse Medicinale Veterinare și Nutriție Animală
ICPBMV	Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar
IDSA	Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală
LNR	Laborator Național de Referință pentru Rabie
DSVSA	Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor județeană, respectiv a municipiului București
LSVSA	Laborator Sanitar Veterinar și pentru Siguranța Alimentelor județean, respectiv a municipiului București
AJVPS	Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi
AGVPS	Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi
EDQM	European Directorate for Quality of Medicines and Healthcare-Directoratul European pentru Calitatea Medicamentelor și Sănătate
CE	Comisia Europeană

5. DESCRIEREA PROCEDURII

5.1. Generalități

Vaccinurile antirabice pentru utilizare la vulpi trebuie să fie imunogene, inofensive și produse pentru principalele specii susceptibile la turbare, astfel încât să fie utilizate în mai multe campanii de vaccinare, stabilite pe parcursul anului.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării – COD: PS-02-DPMVNA	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 6 din 22

Vaccinul oral, introdus în momeală, este folosit în scopul imunizării active a vulpilor contra rabiei pentru prevenirea infectării și mortalității animalelor sălbatice. Imunitatea se instalează după 21 de zile de la administrare și nu se folosește pentru vaccinarea animalelor domestice.

Momeala antirabică este constituită dintr-un amestec furajer destinat vulpii roșcată. Fiecare momeală conține clorhidrat de tetracilină care are rol de indicator (marker) al ingurgitării de către speciile țintă. Principiul imunizării constă în faptul că după mestecarea capsulei care conține virusul vaccinal în interiorul momelii, acesta pătrunde în mucoasa cavității bucale sau în tonsile.

Ingurgitarea mai multor momeli nu este dăunătoare pentru animalele țintă. De asemenea, în cazul consumului accidental, s-a constatat că vaccinul nu este dăunător pentru animalele domestice (câini și pisici).

Vaccinarea orală a vulpilor se efectuează prin distribuirea momelilor vaccinale cu ajutorul avioanelor sau elicopterelor, pe suprafețe întinse sau în zonele greu accesibile, iar în jurul localităților se administrează și manual, prin gestionarii fondurilor de vânatoare, cu asistență din partea medicilor veterinari oficiali.

Pentru prevenirea contactului direct al mâinilor cu momeala, este obligatorie folosirea mănușilor din cauciuc. În cazul expunerii unor subiecți umani la ingredientul activ al vaccinului, trebuie solicitat imediat asistență medicală și prezentat medicului prospectul sau eticheta vaccinului.

Înainte de distribuirea momelilor vaccinale se va efectua obligatoriu Campania de informare a populației.

5.2. Campania de informare privind vaccinarea antirabică la vulpi

Campania de informare se realizează de către prestatorul de servicii, prin afișe de informare, atenționare și materiale informative cronologice.

Distribuția afișelor de informare, afișelor de atenționare și materialelor informative cronologice se realizează în localitățile de pe teritoriul județului în care se aplică vaccinarea antirabică a vulpilor, astfel încât informația să poată fi adusă la cunoștința tuturor persoanelor interesate, **îndeosebi fermierilor a căror animale sunt scoase la pășunat.**

Notificarea începerii campaniei de vaccinare cu momeli vaccinale antirabice la vulpi se realizează și către instituțiile implicate și mai ales către Instituția Prefectului - în vederea colaborării pentru acțiunile de mediatizare, consilii județene, primării, AJVPS, Inspectoratele de Sănătate Publică Teritoriale și alte autorități locale competente.

Se vor organiza întâlniri între reprezentanții desemnați ai DSVSA și reprezentanți ai Consiliilor locale, ai Primăriilor și ai asociațiilor de vânători și pescari de la nivel local, pentru a fi informați asupra măsurilor care se aplică și a procedurilor, precum și a conduitei care trebuie urmată în cazul în care se găsesc momeli ajunse accidental în alte zone decât cele prevăzute în program.

Pentru verificarea campaniei de informare privind vaccinarea antirabică la vulpi, DSVSA întocmește note de constatare referitoare la postarea afișelor la nivel de localitate (primărie, școală, poștă, magazine, dispensar/spital, etc).

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 7 din 22

Se vor verifica în vederea constatării postării de materiale informative, un procent de 1% din numărul total de localități supuse afișării de materiale informative, înaintea de începerea efectivă de distribuție aeriană.

Informarea populației trebuie să fie finalizată cu cel puțin 3 zile înaintea începerii activității de vaccinare antirabică la vulpi.

*

Zona în care se efectuează vaccinarea trebuie marcată corespunzător, iar locuitorii respectivi trebuie informați în mod adecvat prin afișe informative, de atenționare și materiale informative cronologice.

5.3. Condiții de manipulare și depozitare a vaccinului

La manipularea momelilor vaccinale antirabice trebuie respectate cu strictețe condițiile de depozitare și transport, precum și cerințele specificate de producător privind lanțul frigorific.

Vaccinul trebuie transportat de la producător până la locul de depozitare, la o temperatură de -20°C sau mai scăzută, cu mijloace de transport dotate cu instalații de producere a frigului și echipamente cu dispozitive de monitorizare și înregistrare a temperaturii din interiorul.

Până când se aplică manual sau din avion, vaccinul se depozitează în spații întunecoase, la o temperatură de -20°C sau mai scăzută.

În cazul momelilor pentru distribuția manuală, transportul vaccinului de la depozit până la DSVSA, trebuie să respecte aceleași condiții frigorifice.

La momentul efectuării vaccinării manuale, momelile ce urmează a fi administrate în teren sunt transportate în geți/lăzi izoterme, împachetate în materiale termoprotectoare, astfel încât să fie protejate împotriva temperaturii ambientale excesive (vaccinul nu trebuie expus la temperaturi de peste $+15^{\circ}\text{C}$).

La temperaturi ce depășesc $+30^{\circ}\text{C}$, învelișul momelii se poate dezintegra, iar titrul vaccinului scade în ritm rapid, cu impact negativ asupra eficienței vaccinării. Vaccinul poate fi distribuit atunci când temperaturile sunt cuprinse în intervalul $0^{\circ}\text{C} - +25^{\circ}\text{C}$. În timpul iernii când temperatura este sub zero grade momelile nu trebuie distribuite în teren.

5.3.1. Supravegherea condițiilor de depozitare ale vaccinului și de menținere a lanțului de frig în cadrul depozitului frigorific

Condițiile de depozitare ale vaccinului și menținerea lanțului de frig vor fi verificate zilnic de personalul DSVSA desemnat să facă parte din Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, indiferent dacă sunt sau nu programate activități de distribuție aeriană.

DSVSA pe raza căroră va fi staționat depozitul frigorific, vor pune la dispoziția Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, un dispozitiv de tip logger, apt să înregistreze valorile de temperatură din intervalul $-30^{\circ}\text{C} - +30^{\circ}\text{C}$. Dispozitivul va fi amplasat în depozit și pornit la momentul efectuării recepției

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 8 din 22

loturilor de vaccin. Oprirea și ridicarea logger-ului se va efectua după ce ultimele momeli din depozit au fost distribuite. Informațiile înregistrate pe logger, vor fi descărcate și arhivate de către reprezentanții DSVSA desemnați în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România.

Acțiunile de monitorizare vor consta în:

- verificarea modulului de comutare între sursele de alimentare (electric ↔ carburant) ale depozitului frigorific - acesta trebuie să fie setat în modul „AUTOMAT”;
- verificarea echipamentului de condiționare a temperaturii din depozit – trebuie să fie setat la -25°C ;
- verificarea zilnică a temperaturii afișate pe ecranul LCD al echipamentului de frig cu care este dotat depozitul frigorific și consemnarea temperaturii;
- în zilele în care nu se efectuează distribuția aeriană, reprezentanții DSVSA vor verifica condițiile de depozitare și temperatura din spațiile de depozitare de două ori pe zi, dimineața și seara;
- solicitarea zilnică a termogramelor și verificarea acestora;
- se va urmări ca timpii alocați scoaterii momelilor din depozit (pentru încărcarea avioanelor) să fie de scurtă durată și se va interveni atunci când aceștia se prelungesc nejustificat.

5.3.2. Constatarea abaterilor (neconformităților) privind asigurarea lanțului de frig în cadrul depozitului frigorific

Nu sunt considerate ca având impact negativ asupra calității vaccinului (asupra valorii imunizante a acestuia):

- creșterile de temperatură din interiorul depozitului frigorific pe perioade scurte de timp (cel mult 30 – 40 minute) datorate rulării ciclului de decongelare la instalația de producere a frigului. Se va evita pe cât posibil deschiderea depozitului în perioada în care instalația de producere a frigului rulează un ciclu de decongelare.
- creșterile de temperatură din interiorul depozitului frigorific, dacă sunt corelate cu momentele în care depozitul este deschis pentru a fi efectuată recepția loturilor, verificări de rutină, preluarea vaccinului destinat aplicării manuale sau pentru realizarea încărcării avioanelor. Creșterile de temperatură nu trebuie să depășească valoarea de $+5^{\circ}\text{C}$.

Situațiile în care în interiorul depozitului frigorific se constată creșteri ale valorilor de temperatură din alte motive decât cele menționate la paragraful anterior, care depășesc parametrii limită (de temperatură și de timp) stabiliți mai sus, vor fi catalogate ca incidente (neconformități). În astfel de situații, reprezentanții DSVSA vor proceda la declanșarea unei investigații cu scopul de a afla cauza incidentului, intervalul de timp în care temperatura s-a situat în afara valorii standard de depozitare (-20°C) și evoluția temperaturii în intervalul respectiv.

Dacă în urma apariției unui incident (a unei neconformități) care vizează asigurarea lanțului frigorific, se constată faptul că în depozit sunt valori de temperatură mai mari de 0°C , se procedează la deschiderea de urgență a depozitului frigorific și la verificarea stării de congelare a momelilor (a învelișului și a conținutului din blister) prin deschiderea a 3 cutii sigilate (se vor verifica 3 momeli pe cutie). Se vor alege pentru verificare cutiile poziționate marginal. Dacă în depozit există și cutii desigilate (din

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 9 din 22

care au fost distribuite momeli), se verifică suplimentar și starea momelilor din aceste cutii (maximum 3 cutii, 3 momeli/cutie).

În situația în care în urma verificărilor se constată că momelile vaccinale sunt decongelate (învelișul și conținutul blisterului) se oprește distribuția aeriană a momelilor respective.

Toate constatările (inclusiv dovezile tip foto, video) făcute cu ocazia investigării incidentului sunt înscrise într-un proces-verbal, care va fi semnat și parafat de reprezentanții DSVSA și ai distribuitorului de momeli vaccinale antirabice.

Toate incidentele vor fi anunțate imediat la ANSVSA. După finalizarea investigațiilor desfășurate la locul incidentului, toate datele obținute vor fi transmise la adresa de e-mail vaccinarevulpi@ansvsa.ro, pentru a fi analizate și pentru a se dispune măsurile adecvate situației constatate.

*

Ca măsuri de precauție, DSVSA pe teritoriul cărora este staționat depozitul frigorific împreună cu reprezentanții distribuitorului de momeli antirabice, vor avea în vedere identificarea unor alternative adecvate de depozitare a momelilor, pentru situațiile în care depozitul frigorific devine impropriu stocării vaccinului și până la remedierea defectăunilor acestuia.

5.4. Distribuția aeriană

Prestatorul serviciilor de depozitare este responsabil cu asigurarea spațiilor, echipamentelor și facilităților necesare păstrării lanțului frigorific neîntrerupt până la finalizarea distribuției aeriene a întregii cantități de momeli vaccinale, la temperatura de -20 C° sau mai scăzută.

Spațiile de depozitare vor fi dotate obligatoriu cu echipamente de înregistrare a temperaturii pe toată durata depozitării. Înregistrările privind temperaturile din spațiile de depozitare vor fi realizate fără întreruperi de la momentul preluării momelilor vaccinale până la ieșirea ultimelor momeli vaccinale.

Prestatorul serviciilor de depozitare va asigura personal suficient, calificat/instruit în utilizarea spațiilor, echipamentelor și facilităților de depozitare.

Pentru administrarea din avion sau elicopter, liniile de zbor sunt stabilite la o distanță de 500 m între ele, cu o viteză de zbor de maximum 180 km/h, la o altitudine maximă de 150 m. Momelile sunt distribuite din avion în conformitate cu documentele de zbor pregătite în acest sens, pe baza liniilor de zbor prestabilite. Pentru aplicare și orientare corectă, se utilizează sistemul de navigare și distribuție direcționată prin satelit (GPS).

Persoanele numite și instruite, distribuie momelile din avion într-un ritm mediu determinat de viteza de la sol, pe suprafețe întinse, cu excepția zonelor locuite (cu 500 de metri înainte de localități), cursurilor de apă, zona drumurilor.

Densitatea momelilor distribuite pe cale aeriană trebuie să fie de 25 momeli/km².

5.5. Verificarea distribuției aeriene:

Personalul nominalizat prin Ordin al președintelui ANSVSA pentru a face parte din Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 10 din 22

România, aferentă DSVSA din județul în care se află aerodromul/aeroportul de pe care se efectuează zborurile pentru distribuția aeriană a momelilor vaccinale, **va asigura zilnic, prezența la aerodrom/aeroport**, începând cu primul zbor și până la sfârșitul ultimului zbor, al fiecărui avion și va verifica distribuția momelilor vaccinale de către prestatorul de servicii, după cum urmează:

1. Va verifica și înscrie numărul de momeli existente în stoc înainte de începerea primului zbor.
2. Va identifica avioanele care efectuează distribuția aeriană a momelilor vaccinale după numerele de înregistrare ale acestora.
3. Va verifica existența și funcționalitatea aparatelor de înregistrare a momelilor vaccinale, precum și a fiecărui aparat GPS de înregistrare a rutelor efectuate.
4. Va înscrie fiecare oră de decolare și aterizare a fiecărui avion care efectuează distribuția aeriană a momelilor vaccinale, care este identificat cu un număr unic de înregistrare, precum și temperatura exterioară.
5. Va verifica și înscrie cantitatea de momeli din avion înainte de decolare și dacă mai există după aterizarea avionului.
6. Va verifica aparatul GPS existent în fiecare avion, care înregistrează coordonatele GPS ale fiecărei momeli vaccinale, înainte de decolarea avionului și după aterizarea lui, astfel:
 - a. înainte de decolarea avionului trebuie verificat dacă este alimentat și funcționează și notează distanța setată, afișată, dintre momeli.
 - b. după aterizarea avionului se va citi numărul de momeli de pe afisajul aparatului GPS. **A se atenționa operatorul să nu oprească acest aparat înainte de citirea lui. Dacă aparatul GPS se oprește înainte de citire, atunci nu se vor mai putea citi informațiile solicitate.**
7. Suprafața zburată va fi completată după analizarea rutei de zbor efectuate.
8. Toate informațiile de mai sus se vor completa în „Tabelul privind verificarea distribuție aeriene cu momeli antirabice” – cod F-01-PS-02.
9. La finalul zilei, se vor colecta datele din cardurile de memorie ale fiecărui aparat GPS de înregistrat a coordonatelor momelilor, precum și rutele de zbor efectuate din aparatul GPS al pilotului. ***Pentru a avea o evidență clară a distribuției aeriene a momelilor vaccinale, datele menționate anterior se vor colecta și îndosaria electronic pe fiecare avion la sfârșitul fiecărei zile de zbor.***
10. După aterizarea fiecărui avion, se va prelua cardul de memorie din camerele video montate în fiecare avion și se va descărca în laptop. După descărcare, se va înapoia cardul de memorie prestatorului de servicii.
11. Se va face verificarea și se va nota stocul de momeli după sfârșitul fiecărei zile de zbor.

*

În cazul constatării de neconformități privind nerespectarea cerințelor referitoare la asigurarea momelilor vaccinale antirabice, transportul de momeli, depozitarea, distribuția aeriană a momelilor vaccinale, precum și tipărirea, afișarea și distribuția de materiale informative pentru campania de avertizare a populației, nefinalizarea campaniei în termenul prevăzut în contractele subsecvente, se vor lua măsuri unilaterale, în funcție de gravitatea acestor neconformități.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 11 din 22

5.6. Distribuția manuală

Distribuția manuală a momelilor vaccinale se va realiza de către personalul din cadrul fondurilor de vânatoare, instruit de către DSVSA.

În cazul în care personalul din cadrul fondurilor de vânatoare nu deține un spațiu care să permită depozitarea momelilor vaccinale în condiții de congelare, cu înregistrarea și păstrarea evidențelor privind menținerea lanțului de frig, DSVSA va preda zilnic, o cantitate de momeli vaccinale necesare distribuției în maxim 24 ore.

Momelile trebuie depuse în locuri ferite de lumina solară directă. După ce s-au depus, trebuie acoperite cu material organic (frunze, iarbă, sol) pentru a fi protejate de soare sau pentru a se evita ingerarea de către păsări. În timpul iernii, la temperaturi de sub 0°C, momelile nu trebuie depuse/distribuite în teren, deoarece după perforarea momelii, vaccinul înghețat, conținut în acestea poate să nu vină în contact cu mucoasa bucală și să nu imunizeze animalul.

În situația vaccinării vulpilor la vizuină, persoane numite și instruite (vânători, personal silvic, îngrijitori de animale sălbatice) trebuie să localizeze vizuinile de vulpi și să le înregistreze pe hărți detaliate. Momelile trebuie plasate la intrarea în vizuini, în funcție de numărul de vulpi existente în vizuini. Momelile vaccinale trebuie plasate pe întregul habitat al vulpilor.

Distribuția manuală a momelilor vaccinale trebuie efectuată doar în zonele în care există vizuini:

- prioritare vor fi zonele din jurul localităților în care au fost confirmate cazuri de rabie (zone rabigene) și zona împădurită de 500 metri din jurul localităților;
- în cazurile excepționale, în care a fost rabie confirmată în toate fondurile cinegetice de pe teritoriul unui județ, momelile vaccinale vor fi distribuite la vizuină în toate aceste fonduri;
- momelile vor fi distribuite și în zonele din jurul celorlalte localități, a lacurilor și a drumurilor publice.

Se vor distribui manual la vizuină 25 momeli/km², după cum urmează:

- dacă există o vizuină/km², vor fi distribuite în jur de 25 momeli;
- în cazul în care există 2 vizuini/km², vor fi administrate manual aproximativ 12-13 momeli/vizuină.

Momelile vor fi amplasate la fiecare gură de intrare în vizuină, astfel încât să fie administrate aproximativ 10 momeli/vizuină. Momelile vor fi plasate și pe traseele vulpilor, în imediata apropiere a vizuinilor.

Timp de două săptămâni după distribuția momelilor trebuie restricționată circulația liberă a câinilor și pisicilor în zona respectivă, întrucât aceste animale reprezintă competitori pentru momeală. De asemenea, în regiunile în care s-au distribuit momeli, vânatoarea va fi interzisă pentru o perioadă de 14 zile de la distribuția acestora.

Pentru distribuția manuală a momelilor vaccinale la vizuină se vor completa următoarele documente, atașate:

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării – COD: PS-02-DPMVNA	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 12 din 22

1. proces-verbal predare primire momeli vaccinale de la prestatorul de servicii către DSVSA, pentru distribuția manuală, conform formularului anexat la prezenta procedură – *cod F-02-PS-02*;

2. proces-verbal predare primire momeli vaccinale de la DSVSA către gestionarii fondurilor de vânatoare, pentru distribuția manuală, conform formularului anexat la prezenta procedură – *cod F-03-PS-02*;

3. proces-verbal de vaccinare antirabică manuală cu momeli vaccinale la vulpi, conform formularului anexat la prezenta procedură – *cod F-04-PS-02*;

4. coordonate de distribuție manuală a momelilor vaccinale antirabice, conform formularului anexat la prezenta procedură – *cod F-05-PS-02*;

În maxim 15 de zile de la finalizarea distribuției manuale la vizuină, efectuată pe teritoriul județului se va completa și transmite la adresa de e-mail vaccinarevulpi@ansvsa.ro, coordonatele de distribuție manuală a momelilor vaccinale - conform anexei 5.

Având în vedere că distribuția manuală la vizuină este eligibilă pentru cofinanțare, se vor completa și îndosaria următoarele documente justificative pentru transportul momelilor și a personalului din cadrul DSVSA care distribuie momelile vaccinale la vizuină:

- ordin de deplasare;
- bonuri de benzină (fiscale sau nu, în cazul cardurilor pentru carburant);
- bonuri de consum;
- foi de parcurs/în cazul autovehiculului propriu se va întocmi un referat pentru perioada de distribuție manuală aprobat de ordonatorul de credite al DSVSA.

Pentru cofinanțarea de către CE a cheltuielilor efectuate cu administrarea manuală a vaccinului antirabic sub formă de momeli vaccinale la vizuină, se vor lua în calcul următoarele:

a) transportul momelilor (kilometri parcurși cu mașina în zilele în care a fost realizată distribuția momelilor, conform proceselor verbale de vaccinare antirabică manuală cu momeli vaccinale la vulpi, a coordonatelor de distribuție manuală a momelilor vaccinale) și a documentelor mai sus menționate;

b) personalul dedicat în întregime sau parțial efectuării vaccinării prin distribuție manuală a momelilor, indiferent de statutul său, ce figurează pe ordinele de deplasare, costurile limitându-se la onorariile plătite personalului care a efectuat distribuția manuală a momelilor sau la salariile lor actuale, plus contribuțiile la asigurările sociale de stat și alte costuri statutare incluse în remunerare (orele de muncă pentru zilele în care medicii veterinari oficiali sau personalul din cadrul DSVSA au participat la distribuția manuală conform ordinelor de deplasare).

Toate documentele specificate mai sus trebuie să existe la dosar în vederea solicitării de la CE a banilor care au fost cheltuiți pentru distribuția manuală la vizuină a momelilor vaccinale.

5.7. Testarea momelilor vaccinale antirabice

La recepția momelilor vaccinale antirabice, Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România prelevează probe din toate seriile de momeli recepționate.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 13 din 22
COD: PS-02-DPMVNA		

Testarea se va efectua în cadrul ICPBMV, unde se va realiza controlul calității seriilor de momeli vaccinale împotriva rabiei .

ICPBMV monitorizează titrul viral din momelile vaccinale pentru toate seriile de vaccinuri ce vor fi utilizate în campania de vaccinare.

*

În timpul campaniei de vaccinare, în situația în care se constată întreruperi ale lanțului de frig în spațiul de depozitare, se pot preleva probe din loturi alese în mod aleatoriu, cu scopul verificării titrului viral.

În cazul în care după prelevarea și analiza unor probe, extrase aleator de către Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, din fiecare lot de fabricație, se constată în urma analizei, făcută de un laborator specializat, că acestea nu sunt conforme cu produsul din oferta tehnică, în ceea ce privește compoziția calitativ - cantitativă, forma farmaceutică, particularități clinice, dozare, caracteristici imunobiologice, natură și compoziție ambalaj, cheltuielile serviciilor aferente întregului lot vor fi suportate de către furnizorul de momeli vaccinale, inclusiv cele privind distribuția aeriană a lotului necorespunzător, deoarece va trebui repetată operațiunea de distribuire.

5.8. Prelevare probelor de la vulpile împușcate

5.8.1. Prelevare probe de la vulpi suspecte de rabie

Pentru supravegherea incidenței rabiei la vulpi, în regiunile în care este efectuată vaccinarea orală, trebuie efectuată examinarea tuturor vulpilor găsite moarte și a celor ucise în accidente rutiere prin IFD, iar cele suspecte de rabie și ucise se vor examina prin IFD și inoculare pe soareci (bioproba) în cazul în care IFD este negativ.

Probele pozitive la IFD sau bioproba vor fi trimise de către LSVSA la LNR Rabie din cadrul IDSA pentru confirmare și eventual secvențiere, conform Ordinul președintelui ANSVSA pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor.

5.8.2. Prelevarea de probe pentru determinarea eficienței vaccinării (IFD, tetraciclină marker și seroconversie)

După minim 45 de zile de la efectuarea vaccinării cu momeli antirabice la vulpi începe acțiunea de vânatoare în scopul prelevării de probe pentru testarea eficienței vaccinării.

DSVSA vor pune la dispoziția fondurilor de vânatoare crotalii cu coduri unice de identificare astfel: Cod țară\Cod județ\NrFV\Nr de ordine, ex. ROBNFV12-1.

Fiecare vulpe împușcată trimisă către laborator va fi identificată la o ureche cu o crotalie ce va avea înscris codul menționat mai sus.

Vânătorii, persoanele cu atribuții de pază și ocrotire a vânatului, aduc vulpile împușcate, la LSVSA, în vederea evaluării vaccinării prin punerea în evidență a markerului vaccinal (tetraciclină) și a evaluării nivelului anticorpilor antirabici postvaccinali.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării – COD: PS-02-DPMVNA	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 14 din 22

Predarea și transportul probelor de vulpi conforme (nealterate) la LSVSA se va efectua conform formularului anexat la prezenta procedură - cod F-06-PS-02.

După predarea probelor, în scopul încasării contravalorii, AJVPS/AGVPS va emite factura care se va trimite spre plată la DSVSA.

Cererea de analiză împreună cu formularul anexat la prezenta procedură- cod F-06-PS-02, constituie document justificativ în vederea efectuării plății.

Plata vulpilor care sunt aduse la LSVSA pentru determinarea eficienței vaccinării se va efectua pe bază de factură fiscală, aceasta va fi emisă și depusă la DSVSA, în maxim 30 de zile de la prestarea serviciului (preluarea vulpilor de către LSVSA), iar plata va fi efectuată în maxim 60 de zile de la depunerea facturii.

Recoltarea și prelucrarea probelor destinate examenelor de laborator, provenite de la vulpi împușcate, din zonele unde s-a efectuat vaccinarea antirabică cu momeli vaccinale se va efectua respectând cerințele menționate mai jos:

- Vulpile adulte vor fi împușcate în campanii de vânatoare organizate (4 vulpi/ 100 km²/an), la cel puțin 45 de zile de la administrarea momelilor vaccinale, în zonele în care s-a efectuat vaccinarea antirabică;
- Campaniile de vânatoare, vor fi organizate de gestionarii fondurilor de vânatoare cu notificarea DSVSA pentru planificarea transportului loturilor de vulpi. Campaniile de vânatoare se vor desfășura fără câini de vânatoare;
- Personalul care manipulează vulpile împușcate va purta obligatoriu mănuși de protecție, evitând alte manopere decât cele de recoltare a vulpilor după împușcare;
- Vulpile împușcate vor fi identificate cu o crotalie numerotată, ce va avea înscris codul menționat mai sus: Cod tara\Cod judet\NrFV\Nr de ordine;
- Vulpile împușcate și astfel identificate, se introduc în saci de plastic rezistenți și se transportă către LSVSA imediat după încheierea vânătorii; nu se acceptă vulpi în stare alterată (putrefacție);
- Medicul veterinar oficial împreună cu gestionarul fondului de vânatoare întocmesc cererea de analiză în care se va specifica: fondul de vânatoare, data efectuării vânătorii și modalitatea de distribuție (aeriană sau manuală) din zona în care a fost împușcată vulpea, numărul vulpilor împușcate și identificate, vaccinul utilizat și data vaccinării, nr. de identificare al vulpii/vulpilor, nr. de vulpi tinere sau/și adulte, locul de împușcare al vulpilor (coordonate GPS), conform formularului anexat la prezenta procedură- *cod F-08-PS-02*;
- Examinarea probelor de vulpi împușcate se va efectua în sala de necropsie a LSVSA, de către specialistul responsabil cu diagnosticul rabiei, care obligatoriu este vaccinat antirabic. Persoanele care efectuează necropsia vulpilor împușcate vor purta echipament de protecție, respectiv mănuși de cauciuc, ochelari de protecție, mască de protecție și

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 15 din 22

halat. Instrumentarul de necropsie este constituit din: fierăstrău de oase, daltă, pense anatomice, bisturiu, foarfeci, etc.;

- Prima dată se va efectua testul IFD din creier. Dacă rezultatul este negativ se va recolta mandibula și lichidul toracic de la vulpile respective. **La probele negative la IFD, provenite de la vulpile împușcate, nu se efectuează bioproba;**
- Se va deschide cavitatea toracică și cu ajutorul unei seringi, se va recolta o cantitate de 3-5 ml lichid, iar dacă este posibil, sânge din cord. Lichidul sau sângele se vor transvaza într-un vacutainer din plastic, pe care se vor nota toate datele de identificare a vulpii, se vor centrifuga la 3000 rot./min. timp de 15 minute, recoltându-se supernatantul într-un alt vacutainer din plastic pe care se vor rescrie datele de identificare;
- Pentru detecția tetraciclinei ca biomarker al vaccinului, se va recolta mandibula cu dinți (canini) de pe care se va îndepărta țesutul muscular;
- Probele de mandibulă cu dinți și lichid toracic sau sânge, **care provin de la vulpi negative la IFD pentru rabie**, se vor introduce în pungă de plastic și vor fi depozitate la congelator (la $-10 - 20^{\circ}\text{C}$) până în momentul expedierii către LNR pentru Rabie din cadrul IDSA, LSVSA Iași și Suceava, conform ordinelor de desemnare emise de către ANSVSA;
- În cazul în care lichidul toracic nu va fi trimis pentru fiecare vulpe în parte se va da o notă justificativă de către persoana care prelevează proba; nota justificativă va conține motivul pentru care proba nu a fost prelevată și va fi semnată de către virusolog, șeful de laborator și directorul instituției;
- Probele trimise către LNR pentru Rabie, LSVSA Iași sau LSVSA Suceava vor fi însoțite de formularul-cod-F-06-PS-02 și F-11-PS-02, ce va fi transmis și electronic pe adresele de email boncea.dragos@idah.ro și vuta.vlad@idah.ro;
- **În cazul în care examenul IFD efectuat la LSVSA este pozitiv, proba de creier va fi expediată la LNR Rabie din cadrul IDSA pentru confirmare și eventual secvențiere. Dacă LNR pentru Rabie confirmă rezultatul IFD efectuat la LSVSA, probele de mandibule și lichid toracic se elimină. În cazul în care LNR pentru Rabie infirmă rezultatul IFD efectuat la LSVSA, probele de mandibule și lichid toracic de la animalele respective se vor trimite la LNR pentru Rabie din cadrul IDSA, LSVSA Iași sau LSVSA Suceava, conform desmnării, însoțite de formularul cod F-11-PS-02;**
- Probele pozitive de creier se expediază în regim de urgență către LNR-rabie din cadrul IDSA;
- În cazul în care ajung la LSVSA vulpi împușcate în cap, examenul IFD se va efectua din țesutul nervos existent în cutia craniană prin metoda frotiu din omogenat. În cazurile excepționale, când nu se poate preleva creier, pentru efectuarea examenului IFD, se pot recolta doar probe de mandibula și lichid toracic/sânge pentru determinarea eficienței vaccinării, cu mențiunea pe cererea de analiza la rubrica “Observații”- „**NU A FOST EFECTUAT TESTUL IFD**”;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 16 din 22

- Probele care se expediază la LNR Rabie sau LSVSA Iași, vor fi ambalate în pungi de plastic rezistente, individuale pentru fiecare probă și pentru fiecare animal, introduse în lăzi frigorifice cu brichete de gheață, pe care se atașează o etichetă cu inscripția “material biologic periculos”;
- Cererea de analiză va conține date despre proveniența probelor, fondul de vânătoare de pe raza căruia s-au prelevat probele, data la care s-a efectuat vânătoarea, data prelevării, vaccinul utilizat, data vaccinării, conform formularului anexat la prezenta procedură-*cod F-06-PS-02, ce va fi transmis și în format electronic pe adresele de e-mail boncea.dragos@idah.ro și vuta.vlad@idah.ro.*

*

Eficiența vaccinării antirabice, se monitorizează electronic prin intermediul aplicației Atlas Vet Lims de către LSVSA.

*

Data începerii și finalizării campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor, precum și data începerii și finalizării prelevării de probe în vederea evaluării eficienței vaccinării, vor fi comunicate de către ANSVSA la IDSA, ICPBMV și DSVSA.

6. RESPONSABILITĂȚI

6.1. ANSVSA

- Repartizează personal de specialitate în vederea participării în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, precum și pentru a verifica condițiile de depozitare și transport a vaccinului antirabic sub formă de momeli vaccinale. De asemenea, Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, realizează inspecțiile și prelevările de probe, la destinația finală a produselor și întocmește un proces-verbal de constatare, semnat de toate părțile implicate, care constituie documentul justificativ al plății;
- Repartizează personal de specialitate în vederea participării în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România care verifică atât conformitatea execuției acțiunilor de distribuire aeriană a vaccinului antirabic sub formă de momeli vaccinale pentru vulpi și conformitatea condițiilor de păstrare și manipulare a vaccinului, cât și respectarea calității vaccinului respectiv, inclusiv prin recoltări de probe când se consideră necesar;
- Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică efectuează recepția calitativă și verificarea numărului de momeli vaccinale ce vor fi distribuite aerian și manual, la intrarea în spațiile de depozitare puse la dispoziție de către prestatorul de servicii;
- În situația în care se constată la locurile de depozitare a momelilor vaccinale, anumite neconformități privind dotările necesare, se va stabili de către Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică și prestator, la fața locului, un termen de remediere a acestora;
- Realizează împreună cu reprezentanții firmei de distribuție aeriană, corecția finală a hărților/rutelor de vaccinare;
- Semnează acordurile cadru și contractele subsecvente;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 17 din 22

- Notifică începerea campaniei de vaccinare antirabică cu momeli la vulpi către toate instituțiile implicate și anume: Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică - Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării Naționale, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Ministerul Transporturilor, Ministerul Afacerilor Externe, Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi și Romsilva;
- Redactează materialele informative și le postează pe site-ul ANSVSA (afișe de atenționare, de informare, materiale informative cronologice);
- Efectuează instruiri cu personalul prestatorului de servicii implicat în distribuirea aeriană;
- Verifică documentația conform caietului de sarcini, condiții transport, grafic temperatură, integritate ambalaje, conformitatea planurilor de distribuție pentru vaccinarea manuală, astfel încât să poată fi verificate aleatoriu și în orice moment pe parcursul campaniei;
- Păstrează legătura obligatorie pe toată durata desfășurării campaniei de vaccinare cu DSVSA, furnizorul de servicii;
- Monitorizează buna desfășurare a acțiunii, inclusiv a punctelor de risc și a neconformităților apărute în vederea optimizării viitoarelor campanii de vaccinare la vulpi;
- Identifică evenimentele care pot influența negativ calitatea momelilor sau pot periclita campania de vaccinare;
- În funcție de rezultatele evaluării eficienței vaccinării, participă împreună cu experții IDSA, în stabilirea deciziilor privind campania de vaccinare din anul curent, precum și pentru acțiunile de vaccinare antirabică a vulpilor din anul următor.

6.2. DSVSA

- Repartizează personal de specialitate în vederea participării în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, precum și pentru a verifica condițiile de depozitare și transport. De asemenea, Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România realizează inspecțiile și prelevările de probe, la destinația finală a produselor și întocmește un Proces-Verbal de constatare, semnat de toate părțile implicate, care constituie documentul justificativ al plății;
- Repartizează personal de specialitate în vederea participării în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, care verifică atât conformitatea execuției acțiunilor de distribuție aeriană și manuală a vaccinului antirabic sub formă de momeli vaccinale pentru vulpi și conformitatea condițiilor de păstrare și manipulare a vaccinului, cât și respectarea calității vaccinului respectiv, inclusiv prin recoltări de probe, atunci când consideră că este necesar. De asemenea, Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România recepționează serviciile de distribuție manuală a momelilor vaccinale, pe baza documentației și înregistrărilor din care să rezulte cantitățile și coordonatele geografice

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 18 din 22

de distribuire, precum și pe baza analizei rapoartelor de activitate și a documentelor aferente acestora;

- Pregătește protocoalele, planurile de vaccinare manuală la vizuină (25 momeli/km²) și hărțile cu reprezentarea densității mari a populației de vulpi;
- Transmite la ANSVSA lista persoanelor desemnate pentru a participa la acțiunea de vaccinare antirabică a vulpilor;
- Notifică începerea campaniei de vaccinare către toate instituțiile implicate și mai ales către Instituția Prefectului, consiliul județean, primăria, AJVPS, Inspectoratele de Sănătate Publică Teritoriale și alte autorități locale competente;
- Realizează instruirii privind vaccinare cu momeli vaccinale antirabice cu personal sanitar veterinar și personal din fondurile de vânatoare;
- Realizează împreună cu furnizorul de servicii, acțiunile de mediatizare: consilii județene, primăria, AJVPS, Inspectoratele de Sănătate Publică Teritoriale și alte autorități locale competente;
- Semnează protocoale cu AJVPS și Romsilva, protocoale ce stau la baza vaccinării manuale antirabice la vulpe și a recoltării de probe în vederea evaluării vaccinării;
- Preia cantitatea de momeli vaccinale destinată pentru distribuția manuală de la prestatorul de servicii pe bază de proces verbal de predare primire conform formular *cod F-02-PS-02* și asigură predarea acestora către gestionarii fondurilor de vânatoare, conform formularului anexat la prezenta procedură – *cod F-03-PS-02*;
- Verifică zilnic locurile de depozitare, precum și înregistrarea valorilor temperaturii și întocmește un raport de activitate;
- Verifică respectarea condițiilor sanitare veterinare în spațiile de depozitare conform legislației în vigoare și a menținerii lanțului frigorific neîntrerupt înaintea declanșării acțiunii propriu-zise și oricând consideră a fi necesar pe parcursul campaniei de vaccinare; în cazul depistării unor neconformități, se va stabili de comun acord cu ANSVSA și prestatorul de servicii, remedierea de urgență, astfel încât să nu fie periclitată acțiunea;
- Vizitează în orice moment aerodromurile/aeroporturile desemnate pe raza cărora sunt aparatele de zbor care distribuie momeli vaccinale și verifică funcționarea aparatelor de zbor, a aparatelor de distribuit momeli, precum și desfășurarea campaniei de distribuție aeriană, a rutelor de zbor și a planurilor de acțiune;
- DSVSA pe raza cărora sunt aerodromurile/aeroporturile desemnate pentru aparatele de zbor care distribuie momeli va pune la dispoziția Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, zăpadă/gheață carbonică pentru transportul în bune condiții de menținere a lanțului frigorific neîntrerupt, a probelor de momeli vaccinale prelevate la recepția momelilor vaccinale în vederea efectuării testelor de laborator de către ICPBMV;
- Asigură cooperarea dintre medicii veterinari oficiali, gestionarii fondurilor de vânatoare, inspectorate teritoriale de regim silvic și de vânatoare, reprezentanții administrațiilor ariilor protejate prin participarea la instruirile organizate de furnizorul serviciilor de distribuție;
- Supraveghează administrarea manuală la vizuină a momelilor vaccinale cât și prelevarea de probe (vulpi) în vederea determinării eficienței vaccinării. După finalizarea campaniei de distribuție manuală la vizuină, se vor completa și transmite către

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 19 din 22

ANSVSA, în maxim o lună de la finalizarea distribuției, “Coordonate de distribuție manuală a momelilor vaccinale”, anexa 5 la prezenta procedură – *cod F-05-PS-02*;

- Instruiește personalul sanitar veterinar și personalul din fondurile de vânătoare în legătură cu prelevarea de probe și transmiterea acestora către laborator. După finalizarea campaniei de vânătoare pentru fiecare campanie de vaccinare, se vor completa și transmite în maxim o lună, “Locurile în care s-au efectuat vânătorile”, anexa 8 la prezenta procedură – *cod F-08-PS-02*. Documentația care trebuie să o conțină dosarele pentru distribuția manuală a momelilor vaccinale antirabice pentru vulpi/administrator fond cinegetic și pentru campania de împușcare a vulpilor pentru evaluarea eficienței vaccinării (OPIS) va fi conform formularului anexat la prezenta procedură- *cod F-09-PS-02*;
- Păstrează obligatoriu legătura cu ANSVSA și cu prestatorul de servicii, pe toată durata desfășurării campaniei de vaccinare;
- Monitorizează buna desfășurare a acțiunii, inclusiv a punctelor de risc și a neconformităților apărute în vederea optimizării viitoarelor campanii de vaccinare la vulpi;
- Identifică evenimentele care pot influența negativ calitatea momelilor sau care pot periclita campania de vaccinare;
- Înainte de începerea campaniei de vaccinare, DSVSA județene vor analiza rezultatele obținute în campaniile anterioare privind pregătirea, desfășurarea și rezultatele obținute, în vederea identificării neconformităților de pe întregul lanț de activitate și posibilitatea de a lua măsuri corective rapid, corect și eficient. Raportul de audit intern, se transmite la ANSVSA pe adresa de e-mail vaccinarevulpi@ansvsa.ro;
- La finalul celei de a doua campanii de vaccinare antirabică (cea din toamnă) a fiecărui an calendaristic, DSVSA efectuează o analiză epidemiologică în contextul rabiei (la toate speciile susceptibile) de pe teritoriul întregului județ.

6.3. LSVSA Iasi și LSVSA Suceava

- Asigură evaluarea eficienței vaccinării prin teste de laborator (ELISA și detecția markerului vaccinal-tetraciclina și determinarea vârstei pe baza examinării dentiției) conform programului de supraveghere, monitorizare și eradicare a rabiei la vulpe, corespunzător arondării și completează tabelul cu probe prelevate de la vulpi pentru verificarea eficienței vaccinării antirabice conform formularului anexat la prezenta procedură - *cod F-11-PS-02*, ce va fi transmis la ANSVSA și LNR pentru Rabie la începutul fiecărei luni.

6.4. IDSA - LNR rabie

- Elaborează procedurile specifice privind prelevarea probelor de vulpi, pregătirea și transportul acestora către laborator;
- Coordonează tehnic LSVSA cu privire la supravegherea, monitorizarea și diagnosticarea turbării;
- Asigură evaluarea eficienței vaccinării prin teste de laborator conform programului de supraveghere, monitorizare și eradicare a rabiei la vulpe și centralizează și interpretează datele din tabelul cu probele prelevate de la vulpi pentru verificarea eficienței vaccinării antirabice conform formularului anexat la prezenta procedură - *cod F-11-PS-02*;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 20 din 22
COD: PS-02-DPMVNA		

- În funcție de rezultatele evaluării eficienței vaccinării, participă cu experții ANSVSA la luarea deciziei pentru campania de vaccinare antirabică la vulpi din anul respectiv, precum și pentru acțiunile de vaccinare din anul următor;
- Coordonează și gestionează capacitatea de testare a laboratoarelor județene, instruieste personalul în vederea realizării metodelor de diagnostic;
- Coordonează activitatea de diagnostic al rabiei;
- Întocmește rapoartele epidemiologice, bazate pe interpretarea rezultatelor testelor efectuate la nivel județean și IDSA, precum și în urma centralizării analizelor epidemiologice provenite de la fiecare LSVSA în parte;
- LNR pentru rabie utilizează metodele de diagnostic în conformitate cu Manualul de Diagnostic OIE și cu recomandările Laboratorului Comunitar de Referință;
- Cooperează cu Laboratorul Comunitar de Referință ori de câte ori este nevoie.

6.5. ICPBMV

- Desemnează personal de specialitate pentru participarea în cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România;
- Verifică conformitatea buletinelor de analiză eliberate de producător, certificatelor de serie pentru produse medicinale veterinare eliberate de producător, certificatelor de eliberare oficială a seriei pentru produse medicinale veterinare imunologice eliberate de autoritatea competentă dintr-un stat membru UE conform cerințelor EDQM (European Directorate for Quality Medicine), precum și a buletinelor de analiză pentru testarea stabilității titrului viral în condiții de teren, pentru fiecare lot de momeli vaccinale;
- Asigură controlul tuturor seriilor de vaccin ce vor fi utilizate în campania de vaccinare antirabică a vulpilor;
- Semnalează la ANSVSA în regim de urgență, orice problemă legată de vaccinul antirabic pentru vulpi, care ar putea afecta buna desfășurare a campaniei de vaccinare antirabică.

6.6. AJVPS, ROMSILVA, ADMINISTRATORII FONDURILOR DE VÂNĂTOARE PRIVATE (conform protocoalelor încheiate cu DSVSA)

- Colaborează la întocmirea și semnarea protocoalelor cu DSVSA, ce stau la baza vaccinării antirabice la vulpi prin distribuie manuală, împușcării, recoltării de probe, ambalării, identificării și transportării probelor de vulpi către laborator în vederea testării pentru determinarea eficienței vaccinării;
- Participă la instruirile privind vaccinarea cu momeli vaccinale antirabice;
- Administrează manual momelile vaccinale antirabice la vizuină, cu asistență din partea medicilor veterinari oficiali desemnați;
- Asigură prezența, la solicitarea autorităților sanitare veterinare teritoriale, a paznicilor de vânătoare și a întregului personal tehnic de specialitate angajat pentru a fi instruiți cu privire la prelevarea de probe biologice de la mistreții și vulpile prelevate cu ocazia acțiunilor de vânătoare;
- Anunță, de îndată, medicul veterinar oficial cu privire la depistarea în fondul cinegetic a cadavrelor de animale sălbatice sau a exemplarelor cu simptome certe de boală;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării –	Ediția: 1
		Revizia: 3
	COD: PS-02-DPMVNA	Page 21 din 22

- Gestionarii fondurilor de vânatoare asigură împușcarea vulpilor în vederea realizării examenelor de laborator pentru determinarea eficienței vaccinării antirabice, conform formularului anexat la prezenta procedură - cod F-11-PS-02;
- Gestionarii fondurilor de vânatoare împreună cu medicii veterinari oficiali asigură prelevarea de probe după împușcarea vulpilor sau recoltarea vulpilor găsite moarte, ambalarea, identificarea și transportarea probelor către D.S.V.S.A. pentru efectuarea examenelor de laborator.

6.7. Prestatorul de servicii (conform Caietului de sarcini și Contractului Subsecvent de servicii)

- Prestatorul de servicii este responsabil pentru asigurarea momelilor vaccinale antirabice pentru vulpi atât pentru distribuția aeriană cât și manuală, transportul, depozitarea, distribuția aeriană a momelilor vaccinale, precum și de tipărirea și distribuirea materialelor informative, conform caietului de sarcini;
- Distribuie aerian vaccinul, respectiv 25 momeli vaccinale/km², respectând regimul meteorologic, densitatea de distribuire și rutele de zbor;
- Asigură și distribuie materialele informative, afișele de informare și afișele de atenționare, în scopul preîntâmpinării unor eventuale evenimente nedorite;
- Organizează împreună cu reprezentanții din cadrul Comisiei tehnice de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, ședințe de evaluare a rutelor de distribuire planificate și a rutelor de distribuire realizate, cu întocmirea unui proces-verbal în care se vor propune măsuri de remediere, notificate către achizitor în maxim 24 de ore;
- Transmite zilnic către ANSVSA date referitoare la rutele de zbor, temperatura de stocare și frecvența de distribuție și alte date specificate în caietul de sarcini, în format electronic, la adresa de email vaccinarevulpi@ansvsa.ro;
- Notifică DSVSA pe teritoriul căreia distribuie momeli vaccinale, cu privire la data de început și de finalizare a distribuirii aeriană în județul respectiv, la adresa de e-mail oficială (ex.: office-alba@ansvsa.ro);
- Ține legătura permanent cu ANSVSA pe toată perioada derulării contractului subsecvent, precum și cu Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România constituită prin Ordin al președintelui ANSVSA;
- Anunță de urgență Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, în cazul apariției elementelor de risc, (condiții meteo nefavorabile, pene de curent în aerodroame, defecțiuni ale autospecialei de frig, defecțiuni ale aparatelor de zbor etc.) și se va trece la stabilirea măsurilor corective de comun acord. Notificarea neconformităților și măsurilor corective se va semna de către prestator și este adusă la cunoștința ANSVSA;
- Supraveghează prestarea serviciilor, asigură resursele umane, materialele, instalațiile, echipamentele, cerute prin contract și caietul de sarcini;
- Este pe deplin responsabil pentru execuția serviciilor în conformitate cu graficul de prestare convenit. Totodată, este răspunzător atât de siguranța tuturor operațiunilor și metodelor de prestare utilizate, cât și de calificarea personalului folosit pe toată durata contractului;

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ VACCINAREA ANTIRABICĂ LA VULPI - informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea, testarea vaccinului antirabic cu administrare orală și a eficienței vaccinării – COD: PS-02-DPMVNA	Ediția: 1
		Revizia: 3
		Page 22 din 22

- Are obligația de a asigura complet marfa depozitată împotriva pierderii sau deteriorării neprevăzute la transport, depozitare și livrare;
- Ridică și distruge deșeurile rezultate în urma distribuției aeriene a momelilor vaccinale de pe aerodromurile/aeroporturile desemnate pe raza cărora sunt aparatele de zbor care distribuie momeli vaccinale, în maximum 4-5 zile de la începerea distribuției;
- În cazul în care după prelevarea și analiza unor probe, extrase aleator de către Comisia tehnică de verificare a campaniei de vaccinare antirabică a vulpilor din România, din fiecare lot de fabricație, se constată în urma analizei, făcută de un laborator specializat, că acestea nu sunt conforme cu produsul din oferta tehnică, în ceea ce privește compoziția calitativ - cantitativă, forma farmaceutică, particularități clinice, dozare, caracteristici imunobiologice, natură și compoziție ambalaj, cheltuielile serviciilor aferente întregului lot vor fi suportate de către prestatorul de servicii (furnizorul de momeli vaccinale), inclusiv cele privind distribuția aeriană a lotului necorespunzător, deoarece va trebui repetată operațiunea de distribuire.

7. ANEXE ȘI ÎNREGISTRĂRI

7.1. Anexe

- Anexa nr. 1 - Tabelul privind verificarea distribuției aeriene cu momeli antirabice - *cod F-01-PS-02*;
- Anexa nr. 2- Proces-verbal predare primire momeli vaccinale pentru distribuția manuală de la prestatorul de servicii către DSVSA - *cod F-02-PS-02*;
- Anexa nr. 3- Proces-verbal predare primire momeli vaccinale pentru distribuția manuală de la DSVSA către responsabilii fondurilor cinegetice- *cod F-03-PS-02*;
- Anexa nr. 4- Coordonate de distribuție manuală a momelilor vaccinale – *cod F-04-PS-02*;
- Anexa nr. 5- Proces-verbal de vaccinare antirabică manuală cu momeli vaccinale la vulpi– *cod F-05-PS-02*;
- Anexa nr. 6- Tabel probe vulpi împușcate pentru determinarea eficienței vaccinării în fondul de vânătoare– *cod F-06-PS-02*;
- Anexa nr. 7- Determinarea vârstei la vulpi - *cod F-07-PS-02*;
- Anexa nr. 8- Locurile în care s-au efectuat vânătorile - *cod F-08-PS-02*;
- Anexa nr. 9- Opis dosare referitoare la documentația pentru distribuția manuală a momelilor vaccinale antirabice pentru vulpi/administrator fond cinegetic și pentru campania de împușcare a vulpilor pentru evaluarea eficienței vaccinării- *cod F-09-PS-02*;
- Anexa nr.10- Numărul de vulpi necesar a se împușca în vederea realizării examenelor de laborator pentru determinarea eficienței vaccinării - *cod F-10-PS-02*;
- Anexa nr.11- Tabel probe prelevate de la vulpi pentru verificarea eficienței vaccinării antirabice- *cod F-11-PS-02*.

DSVSA.....
Nr. /

ANEXA 1

TABEL VERIFICARE DISTRIBUȚIE AERIANĂ MOMELI ANTIRABICE

Nr.crt.	Data	Cantitatea de momeli in stoc inainte de primul zbor	Numarul de identificare al avionului	Denumirea rutei de zbor	Ora decolarii	Temp. la decolare	Ora aterizarii	Temp. la aterizare	Cantitatea de momeli incarcata in avion (nr. momeli)	Cantitatea de momeli ramasa in avion dupa aterizare	Aparat GPS		Nr. lotului de momeli din care au fost incarcate in avion	Cantitatea de momeli in stoc dupa ultimul zbor (la sfarsitul zilei)
											Distanta setata intre momelile vaccinale	Numar de momeli distribuite		
TOTAL														

COMISIA TEHNICĂ DE VERIFICARE A CAMPANIEI DE
VACCINARE ANTIRABICĂ A VULPILOR DIN ROMÂNIA:

PRESTATOR DE SERVICII:
Numele:
Semnatura:
Data:

Numele:
Semnatura si stampila:
Data:

PROCES-VERBAL PREDARE PRIMIRE MOMELI VACCINALE - PENTRU DISTRIBUȚIA MANUALĂ**Incheiat astăzi.....****între**

Prestatorul de servicii _____, cu sediul în _____, reprezentată prin: _____

și

D.S.V.S.A. _____ cu sediul în _____, reprezentată prin dl.: _____, având funcția de _____,

cu ocazia predării - primirii unui nr. de doze vaccin antirabic pentru vulpi sub formă de momeli vaccinale, seria _____, valabilitatea _____,

Momelile vor fi distribuite manual. Până la distribuire, momelile vor fi păstrate la o temperatură constantă de -20°C.

S-a incheiat prezentul proces – verbal in 2 (două) exemplare.

Am predat,**Am primit,**

PROCES-VERBAL PREDARE PRIMIRE MOMELI VACCINALE - DISTRIBUȚIE MANUALĂ**Incheiat astăzi.....****între**

DIRECȚIA SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR _____, cu sediul în _____, reprezentată prin medic veterinar oficial: _____

și

FOND CINEGETIC _____ **nr.** _____, reprezentată prin dl.: _____, având funcția de _____,

cu ocazia predării - primirii unui nr. de doze vaccin antirabic pentru vulpi sub formă de momeli vaccinale, seria _____, valabilitatea _____,

Momelile vor fi distribuite manual la o dată ce va fi stabilită de comun acord, cu asistență din partea medicului veterinar oficial. Până la distribuire, momelile vor fi păstrate la o temperatură constantă de -20°C.

S-a incheiat prezentul proces – verbal in 2 (două) exemplare.

Am predat,**Am primit,**

PROCES-VERBAL DE VACCINARE ANTIRABICĂ MANUALĂ CU MOMELI VACCINALE LA VULPI

Încheiat astăzi ___ / ___ 201...

Subsemnatul medic veterinar oficial* _____, în calitate de _____ din cadrul comisiei de vaccinare antirabică a DSVSA _____, azi data de mai sus am procedat în prezența reprezentantului/administratorului FV ** _____ responsabil cu administrarea momelilor vaccinale din cadrul _____ în fondul de vanatoare*** _____ (Km2) la:

- Identificarea numărului de vizuini vulpe active _____
- S-au aplicat momeli vaccinale la un număr de vizuini _____
- Coordonatele GPS ale vizuinii (grade zecimale) și localitățile în conformitate cu F-04-PS-02 - „Coordonatele geografice ale locului de distribuire manuală a momelilor vaccinale”, anexat
- Nr. vulpi estimat la vizuinile active identificate _____
- Nr. vulpi estimat la vizuinile unde s-au aplicat momeli _____
- Nr. total de momeli administrate _____ buc;
- Au fost aplicate afișe de avertizare în localitățile limitrofe de aplicare a momelilor vaccinale și traseelor turistice.

Denumire localități (în cazul în care se va bifa DA se vor trece localitățile):
 DA NU

La data administrării momelilor vaccinale au fost constatate următoarele _____

1. date despre alte carnișiere competitive din zonele vaccinate: dacă a fost necesară aplicarea măsurilor specificate în legea nr.407/2006- articolul 19 (3).

2. starea vremii (ex.: înnorat, ploaie, soare/caniculă, T°C estimată)

- 3. altele (localitățile în care s-a constatat absența materialelor informative, s.a.....):
-
-

Administrarea momelilor s-a realizat cu respectarea instrucțiunilor de folosire, personalul a folosit mănuși de protecție. Momelile vaccinale au fost transportate în containere izoterme până la locul administrării.

DIN PARTEA DSVSA,

REPREZENTANT FOND CINEGETIC

**coordonator, zonal, alt oficial*

***administrator, responsabil fond de vanatoare,..*

****denumire,nr.de cod; în cazul în care sunt mai multe fonduri: se redactează câte o fișă pentru fiecare.*

COORDONATE DE DISTRIBUȚIE MANUALĂ A MOMELILOR VACCINALE ANTIRABICE

Coordonatele geografice ale locului de distribuire manuala a momelilor vaccinale		Campania 201..						
Nr.curent al locului de distribuire al momelii (in ordinea cronologica a distribuirii)	Numele si numarul FV (din care face parte locul administrarii momelii)	Localitatea cea mai apropiata de locul de distributie	Comuna	Latitudine GPS locului de distributie (obligatoriu)	Longitudinea GPS locului de distributie (obligatoriu)	Data/perioada distribuirii momelilor vaccinale	Nr. momeli distribuite	Observatii (se va trece tipul locului in se administreaza momeli si numarul lor)
EXEMPLU cum se completeaza (acest rand se va sterge, este doar informativ)								
1	FV 32 Dirlos	Dirlos	Dirlos	46.1822317	24.386339		11	malul raului Tirnava Mare
2	F.V.33 Dirlos	Dirlos	Dirlos	46.109339	24.2318039		13	malul raului Tirnava Mare
3	F.V.33 Dirlos	Dirlos	Dirlos	46.1056034	24.2310824		6	malul raului Tirnava Mare
4	F.V.31 Atel	Atel	Atel	46.1056034	24.2310824		10	malul stang al Tarnavei
5	F.V 31 Atel	Atel	Atel	46.1822317	24.3863399		14	malul stang al Tarnavei
6	FV 31 Atel	Atel	Atel	46.1056034	24.2310824		8	Paraul Biertan
7	FV 33 Dumbraveni	Dumbraveni	Dumbraveni	46.109339	24.2318039		23	malul raului Tirnava

								Mare
8	FV 30 Mosna	Mosna	Mosna	46.747227	24.1655241		25	lac acumulare Ighis
9	FV 33 Dirlos	Dirlos	Dirlos	46.1822317	24.386339		15	malul raului Tarnava
10	FV 28 Bazna	Bazna	Copsa Mica	46.140182	24.268683		25	uzina Copsa Mica
11	FV 28 Bazna	Bazna	Medias	46.1290333	24.3752816		25	Livada ICAR
12	FV 28 Bazna	Bazna	Tarnava	461445121	24.3450625		25	malul raului Tarnava
13	FV 28 Bazna	Bazna	Tarnava	46.1290333	24.422639		25	malul raului Tarnava SMA Prostea
14	FV 29 Valea Viilor	Valea Viilor	Copsa Mica	46.1245378	24.2758735		25	malul raului Tarnava
15	FV 29 Valea Viilor	Valea Viilor	Medias	46.1245269	24.2758741		25	rampa gunoi Medias
16	FV 33 Dumbraveni	Dumbraveni	Dumbraveni	46.2140888	24.5677401		25	malul raului Tarnava
17	F.V.34Laslea	Laslea	Laslea	46.1291616	24.3757466		25	malul raului Tarnava
18	FV 34 Laslea	Laslea	Laslea	46.207346	24.6567463		25	groapa gunoi ,drum judetean
19	FV 34 Laslea	Laslea	Laslea	46.194419	24.6745927		25	liziera padure limitrof comuna Laslea
20	FV 34 Laslea	Laslea	Laslea	46.2083669	24.6767865		25	malul raului Tarnava
21	FV 35 Biertan	Biertan	Biertan	46.1223032	24.5247829		25	liziera padure dealul Riciu
22	FV 35 Biertan	Biertan	Biertan	46.2150889	24.5777481		25	drum judetean,liziera padure
23	FV 35 Biertan	Biertan	Biertan	46.1329823	24.5158741		25	liziera padure limitrof comuna Biertan

24	FV 39 Marpod	Marpod	Marpod	45.8797392	24.89567		25	marginea localitatii Marpod
25	FV 39 Marpod	Marpod	Marpod	45.8673742	24.4798599		25	marginea localitatii Marpod
26	FV 39 Marpod	Nocrich	Nocrich	45.5278435	24.2937402		25	bazin apa Nocrich
27	FV 39 Marpod	Marpod	Marpod	45.8538851	24.4952095		25	limitrof comuna Marpod
28	FV 39 Marpod	Ilimbav	Marpod	45.8796554	24.5531887		25	limitrof sat Ilimbav
29	FV 2 Nou Roman	Nou Roman	Arpas	45.5001194	24.368314		25	limitrof sat Nou
30	Fv 2 Nou Roman	Nou Roman	Arpas	45.4729118	24.3570553		25	malul riului Olt
31	FV 2 Nou Roman	Nou Roman	Arpas	45.8425251	24.5711313		25	limitrof Nou Roman
32	FV 2 Nou Roman	Nou Roman	Arpas	45.7881863	24.5950899		25	malul riului Olt
33	Fv 2 Nou Roman	Nou Romam	Arpas	45.4853385	24.3571185		25	malul riului Olt
34	FV 20 Sura Mica	Sura Mica	Sura Mica	45.8265746	24.0499585		25	ferma pomicola
35	FV 20 Sura Mica	Sura Mica	Sura Mica	45.8462462	24.0370617		25	ferma pomicola
36	FV 20 Sura Mica	Sura Mica	Sura Mica	45.8456842	24.0628555		25	ferma pomicola
37	FV 46 Capraret	Boita	Boita	45.6417462	24.2728246		25	limitrof comuna Boita
38	FV 46 Capraret	Boita	Boita	45.626009	24.2752353		25	malul riului Olt
39	FV 46 Capraret	Sebesul de Sus	Racovita	45.6582886	24.3371092		25	limitrof sat Sebesul de Sus
40	FV 46 Capraret	Turnu Rosu	Turnu Rosu	45.6559786	24.3178242		25	limitrof comuna Turnu Rosu
41	FV 46 Capraret	Turnu Rosu	Turnu Rosu	45.6587886	24.3371092		25	limitrof comuna Turnu Rosu
42	FV 9 Lotrioara	Boita	Boita	45.6406221	24.2479149		15	liziera padure
					TOTAL			

Director executiv:

Director executiv adjunct:

Sef Serviciu:

Responsabil prelevare date:

**F-05-PS-02
REV. 3**

TABEL PROBE VULPI ÎMPUȘCATE

ÎN SCOPUL VERIFICĂRII EFICIENȚEI VACCINĂRII ANTIRABICE ÎN FONDURILE DE VÂNĂTOARE DIN JUDEȚUL.....

Expeditorul vulpilor	
Fond de vânatoare	
Perioada vaccinarii	Manuală
	Aeriană*

Vaccinare aeriana/ manuală		
Vaccin	Lot...../ Val.....	
Data împușcării vulpilor**		
Respectarea perioadei de recoltare	DA	
	NU	

Nr. vulpi împușcate:

Nr. crt.	Cod identificare animal	Locul de impuscare a vulpilor (Coordonate GPS în grade zecimale)		Categoria de vârstă		Fond de vanatoare
		Lat.	Long.	Tineret	Adult	

* perioada distribuției conform declarației distribuitorului

**la minim 45 de zile de la vaccinarea în areal

Recoltarea vulpilor împușcate s-a realizat cu respectarea instrucțiunilor din procedura de recoltare probe

Transportul vulpilor împușcate din fondul de vânatoare la LSVSAJ _____, cu respectarea instrucțiunilor de recoltare probe și următoarele mențiuni ale medicului veterinar oficial:

Observații privind conformitatea probelor.....

Medic veterinar oficial
(nume, prenume, semnătură, ștampilă oficială)

Am primit probele
Reprezentant LSVSAJ

Expeditor vulpi
(nume, prenume,
semnătură)

Director executiv DSVSAJ
(nume, prenume, ștampila oficială)

Director adjunct DSVSAJ
(nume, prenume, ștampila oficială)

*Se va atașa prezentei, copia după BI/CI a persoanei care aduce vulpile, pentru decontarea prin suma de 50 RON de la DSVSA județeană.

**Originalul actului se va păstra la DSVSA județeană și LSVSA, ANSVSA și expeditorul vulpilor vor primi câte o copie a prezentului act.

F-06-PS-02
REV. 3

A) DETERMINAREA VÂRSTEI LA VULPI

Vârsta se poate determina după dentiție dar și după alte criterii de exterior sau anumite modificări ale oaselor. Formula dentară la vulpe este:

$I = 3/3$; $C = 1/1$; $P = 4/4$; $M = 2/3$; Total = 42

Dentiția de lapte are următoarea evoluție: caninii apar la 15 zile, imediat ce animalele au început să roadă. Apoi apar incisivii laterali până la 20 zile, iar până la 30 de zile apar incisivii mijlocași. Cleștii își fac apariția între 25-30 zile ca și molarii. La vârsta de o lună sunt apăruți toți dinții, erupția dentară durând 15 zile. Uzura dinților de lapte durează în jur de 5 zile. În momentul în care dinții de lapte cad, se vede deja tuberculul central al dintelui permanent. Schimbarea dinților de lapte se face în ordine inversă apariției lor și începe la vârsta de 4 luni, iar la 8 luni toată dentiția de lapte este schimbată. Aprecierea vârstei după tocirea dinților poate fi eronată când animalele se hrănesc excesiv cu oase. Totuși există unele puncte de reper astfel:

- incisivii sunt netociți și albi până la vârsta de 1 an;
- cleștii inferiori se tocesc până la sfârșitul lunii a 15-a;
- la doi ani cleștii inferiori sunt complet tociți, nu mai prezintă treflă;
- la 3 ani sunt tociți și mijlocașii inferiori;
- în jurul vârstei de 8 ani toți incisivii sunt complet tociți și nu mai prezintă treflă;
- după 5 ani determinarea vârstei este în general dificilă după criteriul dentar.

Aprecierea după alte criterii se poate face:

- după vârsta de deschidere a ochilor, iar la animalele bătrâne după transparența corneei, care după 8-9 ani devine opacă datorită cataractei senile;
- după modificarea părului, după 8-10 ani apar fire albe în jurul botului și ochilor.

Odată cu schimbarea în totalitate a dentiției de lapte și apariția dentiției definitive vulpile devin adulte.

Maturitatea sexuală la femelă apare la vârsta de 9-10 luni.

La masculi maturitatea sexuală se instalează la vârsta de 8-9 luni.

Determinarea vârstei la vulpi se mai poate face și după numărarea straturilor de dentină pe rădăcinile caninilor acoperiți cu cement pe lungime, conform materialului anexat (Metoda simplă de determinare a vârstei la vulpile roșii, *Vulpes vulpes*- după Jana Roulichova și Milos Andera - Departamentul de zoologie, Muzeul național de istorie naturală, Praga, Republica Ceha).

B) METODA SIMPLĂ DE DETERMINARE A VÂRSTEI LA VULPILE ROȘII, VULPES VULPES

După Jana Roulichova și Milos Andera - Departamentul de zoologie, Muzeul national (de istorie naturala), Praga, Republica Ceha,

Rezumat

Este descrisa o metoda simpla de determinare a varstei vulpilor rosii (*Vulpes vulpes*). Aceasta se bazeaza pe numararea straturilor de dentina pe radacinile caninilor acoperiti cu ciment pe lungime, fara anevoioasa procedura de pregatire a sectiunilor histologice. Metoda face posibila estimarea exacta a speciilor de vulpi rosii incepand de la un an .

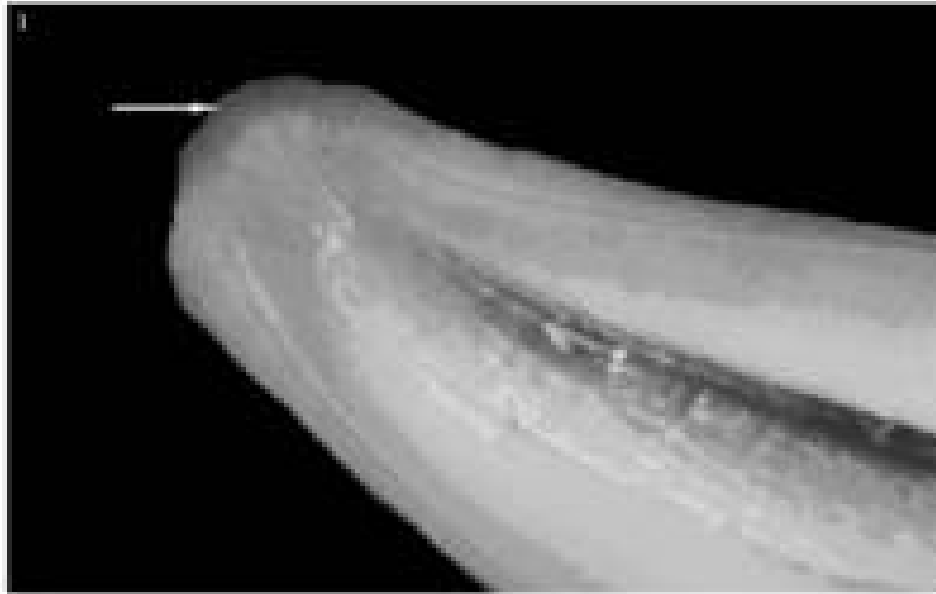
Cuvinte cheie : acoperirea cu ciment a radacinilor dentale, numararea straturilor de dentina

Fiecare determinare individuală a varstei este o parte importanta a studiilor privind populatia din diferite grupe de animale. In cazul vulpilor rosii (*Vulpes vulpes*), au fost utilizate mai multe metode pe baza greutatii corpului, a lungimii corpului, a dimensiunilor craniene, a greutatii cristalinelor, a gradului de fuziune a suturilor craniene sau a dezvoltării cresterii sagitale, a uzurii dintilor, a ocluziunii pulpei dentale sau a creșterii straturilor de dentina (K l e v e z a l & K l e j n e n b e r g 1967, B r e e et al. 1974, H a r r i s 1978, N e l s o n & C h a p m a n 1982, D r i s c o l l et al. 1975, G o s z c z y Ń s k i 1989, W a n d e r e r & L ü p s 1993, A n s o r g e 1994, C a v a l l i n i & S a n t i n i 1995, Z a p a t a et al. 1995 etc.).

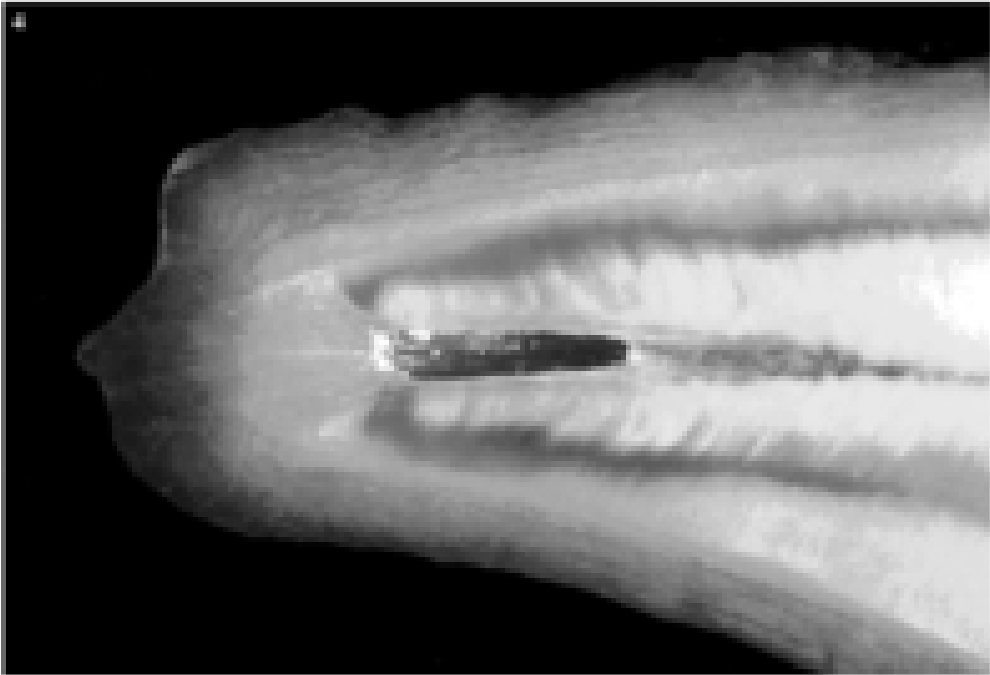
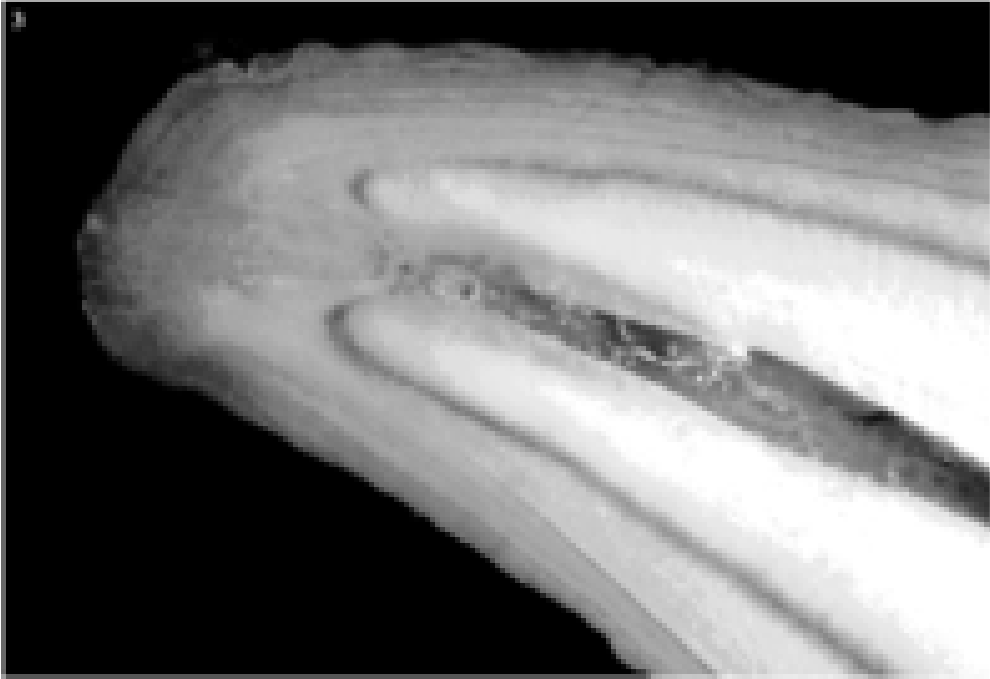
Numararea straturilor incrementale de ciment dentar secundar este considerata relativ cea mai exacta metoda. In sectiunile din radacinile dintilor, acestea apar ca inele anuale caracteristice, care au o culoare opaca si pala in timpul verii si in timpul iernii, capata suprafete cu un aspect mai inchis si mai transparent (e.g. K l e j n e n b e r g & K l e v e z a l 1966, G r u e & J e n s e n 1973, H a r r i s 1978, N e l s o n & C h a p m a n 1982, C a v a l l i n i & S a n t i n i 1995, Z a p a t a et al. 1995).

Sectiunile longitudinale sagitale sunt mai satisfăcătoare, deoarece in sectiunile transverse mai simple din punct de vedere tehnic, interpretarea numarului de zone incrementale poate fi problematică, deoarece straturile de ciment nu sunt distantate in mod uniform pe partea exterioara a radacinii, si prin urmare, este importanta selectarea unui nivel adecvat din aceasta sectiune. In timp ce exactitatea acestei metode este de pana la 90% (G r u e & J e n s e n 1973), deficienta acesteia se refera la faptul ca se consuma prea mult timp. Dintele trebuie decalcificat cu 5% acid nitric (36-48 ore) si prin urmare, trebuie clatit cu apa (24 ore), apoi, sectiunea transversa de 20 μm grosime trebuie prelucrata cu un microtom de înghețare (la - 20 grade Celsius) si trebuie colorata, utilizand tehnici histologice standard (hematoxilina) si in final examinate la microscop optic marit de x 80.

In studiile privind structura populatiei de vulpi rosii din Republica Cehia, am utilizat o metoda mult mai simpla de numarare a straturilor incrementale de ciment dentar secundar, pe baza unei acoperiri cu ciment pe lungimea radacinii dentale. Acestea au fost pregatite din unul sau doi canini superiori sau din oricare din cei inferiori (in cazul in care, in cazuri extreme, oricare din canini pot lipsi, se poate folosi orice premolar disponibil). Dintele a fost extras cu grija din maxilar (cu mana sau cu forcepsul dental). Apoi, radacina a fost fixata manual pana la aproximativ jumătate din grosimea ei, utilizand hartie grunjoasa medicala de 80, apoi aceasta radacina trebuie finisata la aproximativ 400 si apoi finisata la 1200. Prepararea poate fi examinată la microscop stereoscopic.



F-07-PS-02
REV. 3



F-07-PS-02
REV. 3

Fig. 1-4 - Acoperirea cu cement a radacinilor de canini superiori la vulpile rosii:

- 1) in varsta de 12 luni (sageata indica inceputul formarii primului strat de ciment secundar)
- 2) in varsta de 2 ani (doua linii clare, vizibile, complet formate de ciment secundar pe toata circumferinta radacinii)
- 3) in varsta de 5 ani (cinci linii inchise de ciment secundar vizibile pe fiecare parte a radacinii)
- 4) in varsta de 8 ani (7 linii complet formate, cea de-a 8-a linie se poate distinge pe marginea exterioara a radacinii), marite de 25 x, fara nicio colorare (fig. 1-4).

Vârsta specimenelor care depaseste 1 an este estimata prin simpla numarare a liniilor inchise si prin adaugarea unui numar de luni intre data de nastere estimata (in Europa centrala, aceasta este pe 1 aprilie, in medie Ansoergel1990, data proprie) si data cunoscuta a mortii. Liniile inchise sunt mai usor de distins la marginile radacinii apropiate de varf, deoarece acest loc este adesea distrus sau structura sa este neteda si sticloasa si liniile fiind insesizabile. Pentru verificarea reciproca si o precizie sporita, se recomanda sa se faca cel putin doua preparate din fiecare specimen. Pentru a testa eficienta metodei descrise mai sus, am utilizat o serie de 344 cranii de vulpi rosii depozitate in colectiile Departamentului zoologic al Muzeului national din Praga, vulpile fiind impuscate intre 1995 si 2004 in diferite regiuni din Republica Ceha (cel mai frecvent in Boemia de nord, si sud-vest). Materialul a fost obtinut de la Institutul public veterinar in Liberec-Vratislavice, cuprinzand doar specimenele care au fost testate pentru rabie si s-au obtinut rezultate negative. Datele privind localitatea, sexul si data uciderii au fost disponibile pentru fiecare specimen. In acelasi timp, varsta specimenelor individuale a fost determinata prin alte metode, de asemenea, si anume prin examinarea uzurii dintilor (M) si prin ocluziunea suturilor craniene selectate. Precizia in calculul varstei a facut posibil studiul variabilitatii ontogenetice si structura varstei populatiilor de vulpi rosii din Cehia (Sedláčková & Anděra 2006, Anděra & Sedláčková 2007).

Principalul avantaj al metodei descrise mai sus consta in masurarea nesemnificativa a timpului si a materialului. Varsta specimenelor se poate determina cu precizie considerabila pana la atingerea unei varste mai inaintate. Un alt avantaj inerent al acestei metode atente in care sunt implicate materialele dintr-o colectie este acela ca nu necesita o distrugere completa a dintilor examinati; (printr-o zdrobire atenta, dintele se poate inlocui in maxilar fara nicio distrugere vizibila). Consideram ca este posibila utilizarea acestei metode la alte specii de carnivore.

Confirmări

Acest studiu a fost susținut prin compensația nr. 524/06/068 din partea Agenției de plăți din Republica Cehă.

LOCURILE ÎN CARE S-AU EFECTUAT VÂNĂTORILE

Locurile în care s-au efectuat vânătorile		Campania de vaccinare..... perioada..... Anul.....	Campania de împușcare vulpi perioada.....					
Nr.curent (în ordinea cronologică a vânătorii)	Localitate (se va completa cea mai apropiată de locul de vânătoare)	Comuna (respectiva din care face parte localitatea)	Numele și numărul FV (din care face parte locul vânătorii)	Latitudine locului de împușcare	Longitudinea locului de împușcare	Data împușcării	Nr. vulpi împușcate	Observații (se va trece tipul locului în care s-a efectuat vânătoarea)

EXEMPLU cum se completează (acest rând se va șterge, este doar informativ)

1	XXXX	YYYY	XXZZYY/23	45.234567	25.123789	20.12.2013		vizuina vulpi langa DN1
2	XXzz	Yyvb	XrtyYY/1	45.004567	25.904567	09.12.2013		vizuina vulpi pe deal la marginea pădurii
2	GHHJ	TRY	FHJJ/56	45.756756	24.756756	29.11.2013		50 distanța de Loc. YGY, liziera pădurii

Responsabil prelevare date :

Data:

**OPIS DOSARE REFERITOARE LA DOCUMENTAȚIA PENTRU DISTRIBUȚIA MANUALĂ A MOMELILOR VACCINALE
ANTIRABICE PENTRU VULPI/ ADMINISTRATOR FOND CINEGETIC
ȘI PENTRU CAMPANIA DE ÎMPUȘCARE A VULPILOR PENTRU EVALUAREA EFICIENȚEI VACCINĂRII**

Dosarul trebuie să conțină următoarele documente:

1. Protocol colaborare privind implementarea programului de supraveghere, control și eradicare a rabiei la vulpi între ANSVSA și administratorii fondurilor cinegetice.
2. Documentul privind efectivele de vulpi pe fondurile cinegetice și repartiția vizuinilor transmise conform N.S. 4679/26.10.2012 (e-mail 29.10.2012).
3. Cotele de recoltă aprobate pe anul
4. Hărțile fondurilor cinegetice cu identificarea topografiei vizuinilor, lista și datele de contact ale persoanelor care asigură paza fondurilor (nr. tel.).
5. Procese verbale de instruire „în cascadă”.
6. Proces verbal predare-primire momeli vaccinale DSVSA-Administratori F.V.
7. Proces verbal de vaccinare antirabică manuală cu momeli vaccinale la vulpi + Anexă 2- Coordonate de distribuire manuală a momelilor vaccinale).

Dosarele/fiecare administrator fond cinegetic se vor introduce într-un biblioraft/bibliorafturi care va/vor conține și:

- Proces verbal predare-primire momeli vaccinale furnizor momeli vaccinale-DSVSA + documentele referitoare la momelile vaccinale recepționate (documente transport furnizor momeli vaccinale, BA momeli vaccinale)
- Procedura privind vaccinarea antirabică la vulpi (informarea populației, transportul, depozitarea, distribuirea și testarea eficienței vaccinului antirabic pentru administrare orală la vulpi)(http://www.ansvsa.ro/documente/admin/Rabie_21482ro.pdf).

După începerea campaniei de împușcare vulpi se va adăuga un dosar cu următoarele documente:

- Locuri în care s-au efectuat vânători - completată;
- Situația împușcării vulpilor în scopul evaluării eficienței vaccinării și a efectuării testelor de laborator pentru confirmarea/infirmarya rabiei.

NB: în funcție de solicitările A.N.S.V.S.A, se vor adăuga și alte documente la dosar

SITUAȚIA DISTRIBUȚIEI AERIENE DE MOMELI VACCINALE ANTIRABICE – CAMPANIA I (II)
... ȘI PROGRAMAREA ESTIMATIVĂ A RECOLTĂRIILOR DE VULPI ÎN VEDEREA REALIZĂRII
EXAMENELOR DE LABORATOR PENTRU DETERMINAREA EFICIENȚEI VACCINĂRII

	JUDET	campania de vaccinare prin distributie aeriana*		Data inceperii campaniei de impuscare a vulpilor	total nr. vulpi impuscate pentru anul 2016
		data inceperii	data finalizarii		
1	ALBA				239
2	ARAD				300
3	ARGES				260
4	BACAU				240
5	BIHOR				280
6	BISTRITA-NASAUD				200
7	BOTOSANI				180
8	BRAILA				155
9	BRASOV				180
10	BUZAU				230
11	CARAS-SEVERIN				330
12	CALARASI				194
13	CLUJ				240
14	COSTANTA				103
15	COVASNA				150
16	DAMBOVITA				150
17	DOLJ				278
18	GALATI				120
19	GIURGIU				130
20	GORJ				150
21	HARGHITA				238
22	HUNEDOARA				270
23	IALOMITA				170
24	IASI				208
25	ILFOV				70
26	MARAMURES				234
27	MEHEDINTI				192
28	MURES				256
29	NEAMT				214
30	OLT				198
31	PRAHOVA				180
32	SATU-MARE				160
33	SALAJ				150
34	SIBIU				210
35	SUCEAVA				316
36	TELEORMAN				200
37	TIMIS				330
38	TULCEA				240
39	VASLUI				200
40	VALCEA				210
41	VRANCEA				180
TOTAL					8535

Cererea de
analiza

Nr...../Data.....

**TABEL PROBE PRELEVATE DE LA VULPI
PENTRU VERIFICAREA EFICIENȚEI VACCINĂRII ANTIRABICE**

Data vaccinarii
Vaccin	Lot...../ Val.....
Perioada recoltării

*se bifeaza ambele tipuri de probe

Nr. crt.	Cod identificare animal	Categoria de varsta	Judet	Localitate	Proprietar	Locul de impuscare a vulpilor (coordonate GPS)		Provenienta probei (Fond de vânătoare)	Tip probe*	
						Latitudine	Longitudine		Mandibulă	Lichid toracic

Sef laborator
(Nume si prenume /
Semnatura)

Responsabil analize
(Nume si prenume / Semnatura)

F-11-PS-02
REV. 3